

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rekopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoldne.

Štev. 35.

V Mariboru, dne 29. avgusta 1901.

Tečaj XXXV.

Zaupni shod v Mariboru.

Na shodu zaupnih mož iz Spodnje Štajerske v Mariboru dne 22. t. m. se je sklenilo: Zaupni shod

1. Z ozirom na razmere, vladajoče v Gradcu in deželnem zastopu in pri deželni vladi, skrajno protivne slovenskemu narodu, odobrava abstinenco slovenskih deželnih poslancev štajerskih ter jim prepušča, da tudi v bodoče uravnajo po vsakokratnih razmerah svoje postopanje.

2. Da protestuje proti temu, da porablja deželni zbor deželna sredstva enostranski za gospodarsko in kulturno korist nemških sodeželanov, prikrajšuje pa slovenske sodeželane v gospodarskem oziru ter odreka istim pripomočke za vsak kulturni napredek.

3. Da protestira zoper sklepe, s katerimi se deželni dohodki porabljajo v podpiranje germanizatoričnih ter nemško-nacijonalnih namenov in društev, kakor: «Südmark», «Schulverein», «Studentenheim» itd.

4. Da protestuje zoper sklep deželnega zbora, vsled katerega se naj še samo na sebi kmetškemu prebivalstvu krivični volilni red za okrajne zastope spremeni tako, da bi se izročila vsa moč meščanskemu življu.

Slovenski zaupniki izjavljajo, da se slovenski narod na Štajerskem ne čuti varnega v svojem obstanku, dokler ne doseže za Spodnje-Štajersko avtonomije s tem, da se administrativno loči od Nemško-Štajerske, da se uvede v deželnem zboru v narodnih zadevah kurijalno zborovanje, da se loči deželni šolski svet v dve sekciji — nemško in

slovensko — kateri samostojno vpravljate agende slovenskih oziroma nemških šol, da se nadzorstvo slov. šol izroči deželnem šolskem nadzorniku slov. narodnosti, da se po primerni spremembi deželnega volilnega reda in deželnega reda zagotovi slov. narodu primerno zastopstvo v deželnem zboru in deželnem odboru.

Slovenski zaupniki zahtevajo nadalje, da se osnuje zadostno število slov. kmetijskih, meščanskih in drugih strokovnih šol, kakoršnih je nemških na Štajerskem v izobilju.

Slovenski zaupniki pozivljajo svoje zastopnike, da skušajo z vsemi sredstvi doseči izpolnitev teh narodnih zahtev.

Ob enem izjavljajo, da pričakujejo od vsake pravične vlade, da se podpirajo oziroma izvršijo zgoraj navedene zahteve slovenskega naroda, — da bode vlada nastavljala na Spodnjem Štajerskem, katera je sedaj domena protežiranih nemških uradnikov, slovenske uradnike, ter da ne boče predlagala v sankcijo deželnih zakonov, ki žalijo slovenski narod, ali so naperjeni proti njegovim interesom ali njegovemu obstanku.

Budimo narod!

Naše spodnještajersko slovensko ljudstvo je še v ogromni večini pošteno. A žalibog, v narodnem in gospodarskem oziru, to je v probujenosti je še mnogo pomanjkljivosti. Zadnji čas je, da začnejo naši domoljubi resno misliti za probujenje vsega naroda k narodni samozavesti in gospodarskemu

samoosvojenju. Za to so v prvi vrsti poklicana, kot najboljša sredstvo, naša društva.

Na Spod. Štajerju imamo lepo število bralnih društev. Ta društva imajo prelepi namen, pripomoči slovenskemu ljudstvu do prave izobrazbe s tem, da se prirejajo večkrat gospodarsko-podučni shodi, na katerih bi se naj razmotrivala pereča gospodarska vprašanja, ter bi se naše ljudstvo podučevalo v vseh potrebnih strokah narodnega gospodarstva. Posebno skrb naj bi imela naša društva, da temeljito izobrazijo naše mladeniče. Zadnji dve leti so se po naši ožji domovini pridno ustanovljale gospodarske zadruge in posojilnice. A za vodstvo le-teh je treba v knjigovodstvu izobraženih močij. Pa ravno teh nam med priprostim narodom nedostaje. Zategadelj je sveta dolžnost naših v teh strokah izobraženih rodoljubov, da začnejo naše mladeniče podučevati. Čital sem v »Slov. Gosp.«, da mislijo mariborski gg. rodoljubi sklicati v bližnji prihodnosti shod odposlancev bralnih društev celega Slovenskega Štajerja v Maribor na skupni posvet. Pozdravljena ta lepa misel! — Potrebno je pred vsem tudi, da začnejo vsa bralna društva v tem oziru delovati za blagor naroda. Res imamo že precej jako delavnih bralnih društev, kakor n. pr.: pri Sv. Benediktu, Sv. Ani, v Jarenini, pri sv. Križu itd., katera so vzor vseh bralnih društev in se smejo po vsej pravici staviti ostalim v zgled. A žalibog nahajajo se tudi taka bralna društva, ki popolnoma spijo. Vem za društvo, ki niti »Slov. Gospodarja« ne privoščijo svojim udom, o drugih novinah pa še niti govora ni. Milo

Listek.

Maščevanje.

Spisal Ivan V—uk.

I.

»Za božjo voljo, Jožek! Kaj ti je, da si tako bled ter se ves treses?« vpraša oče Vrba 15letnega sinčka, kateri je bled in brez sapa pribežal domov in ni mogel besedice izpregovoriti, temveč je kazal le proti gozdu.

»Kaj se je zgodilo?« zavpije zopet oče ter potrese sina.

»Tam — tam — v — gozdu — oče —«, jeclja sin, »tam leži — o moj Bog, —, človek ves krvav in nag — o joj — glave nisem videl — ima odrezano — joj mene je strah —, ako se na ta grozen prizor spomnim«, in zakril si je oči ter odbežal v hišo.

»Sveta mati božja, pa ne —«, obmolkne, ko zagleda orožnika, katera korakata ravno k njemu.

»Dober dan, oče Vrba«, ga nagovorita, »ali že veste o zločinu?«

»Ravno prej mi je moj sin Jože prinesel novico o mrliču.«

»Ka-aj govorite«, vsklikneta oba žandarja ob enem, »o kakšnem mrliču?«

»No, neki človek leži tam v gozdu nag in brez glave, tako mi je poročil sin.«

»Grom in strela! Potem sta se nocoj dogodila dva zločina. Mislim, da ste poznali vinskega trgovca Ferdinanda Podlipnika; neznan lopovi so udrli nocoj v hišo ter odnesli okoli 11.000 kron. Njegova žena leži v nezavesti, on pa je odšel predvčerajšnjim po kupčiji.«

»Ali ste že tem lopovom na sledu?«

»Kaj še! midva sva hotela vas za svet vprašati, ker, kot župan, poznate v tej okolici do malega vse ljudi.«

»Da, to je že res, da jih mnogo poznam, pa sumiti ne morem nobenega.«

»Kaj pa ta vaš sosed Blaž?« vpraša jeden orožnik.

Vrba zmiga z ramo češ: »To je težka reč, jednega sumiti. On z nikomur ne obuje in niti njegovega priimka ne vemo. Najbolj čudno se mi to dozdeva, da pride večkrat proti jutru domov in potem ga ni celi dan videti. Luč pa ima celo noč.«

»Dobro, tja hočemo pogledati! Pa poprej nama pokažite mesto, kjer se je zgodil zločin.«

Vsi se napotijo v gozd, kjer se njihovim očem odpre grozen prizor. Zraven debelega hrasta leži nago truplo brez glave, v svoji že strdeni krvi. Globoka rana zeva na prsih in curek krvi, ki je šnil iz rane, je pobarval hrast. Na hrbtu poznali sta se dve rudeči

pegi, kar je pričalo, da je bil mož zavrtno napaden in pobit.

Ker ni bilo nikjer glave in obleke, niso tudi mrliča mogli spoznati. Jeden orožnik ostane za stražo, drugi pa je šel z Vrbovom voz.

Strašna novica se je kmalu raznesla po vsem kraju. Mnogo ljudi se je zbralo krog mrliča ter ogibalo, kdo da je. Kmalu na to so naložili truplo na voz, ter ga odpeljali v mrtvašnico. Razburjena množica se je počasi razšla, pa popolnoma umiriti se ni mogla. Okna in duri so se ta večer dobro zavarovala.

Proti večeru se napoti jeden orožnik z Vrbo k hiši, kjer je stanoval Blaž. Ko je stopil v sobo, skočil je Blaž raz sedež ter nekoliko obledel, pa se hitro pomiril ter jima ponudil stol.

»Hvala lepa za prijaznost,« je trdo odvrnil žandar; »na sumu ste uloma pri Podlipniku, zato hočem vašo hišo preiskati,« in ne meneč se za odgovor, začela sta z županom stikati po vseh kotih. Na zadnje se pa upehana vrneta v hišo, kjer je še vedno sedel Blaž.

»Kedo pa me dolži uloma pri Podlipniku,« vpraša mirno Blaž. »Toliko še pa imam, da mi ni treba ropati.« Zadnje besede je izpregovoril nekoliko zaničljivo.

»Kedo vas dolži, vas čisto nič ne briga!«

se stori domoljuba, ko vidi, da udje mrmraje hodijo iz bralne sobe: »To je društvo, niti potrebnega berila nam ne privošči, za nič se ne bodemo več brigali!« Da bi tako društvo mislilo na kak podučni shod ali veselico, o tem se pri vodstvu niti ne sanjajo. Žalostna nam majka! »Tiho, tiho in počasi« je pač geslo takšnega društva. Ljudstvo tava v nevednosti, nasprotniki pa pridno sejejo ljuliko . . . ! Kos za kosom trga nasprotnik od naše krasne slovenske zemlje, ker mnogi ne umejo umno gospodariti, ker jim nedostaje potrebnega pouka; a poklicani faktorji se ne zmenijo za to Če se še najdejo včasih rodoljubi, ki opozorijo ostale na pretečo nevarnost, predbaciva se jim mnogokrat z baharijo itd. Srce boli človeka pri teh mislih. — Rodoljubi! Vodstva društev! Proč z zaspanostjo, odločno pojdemo na delo, kajti ura kaže na dvanajst! Proč z vsemi osebnimi prepiri! Pri tem delu bodi nam zvezda vodnica besede slavnega našega Slomška:

»Sveta vera bodi Vam luč, materni jezik bodi Vam ključ, do prave zveličanske omike!« Torej na delo, rodoljubi! F. Z.

Politični ogled.

Državni zbor. Po najnovejših poročilih bo državni zbor sklican takoj, ko minejo deželnozborske volitve, torej že 20. oktobra.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. Katoliško-narodni kandidatje za kmetijske občine so: 1. Za okraj ljubljanske okolice: Fran Povše in dr. Ivan Šustersič, državna poslanca v Ljubljani. 2. Za okraj Kamnik-Brdo: Andrej Mejač, župan in posestnik v Komendi. 3. Za okraj Kranj-Tržič-Loka: deželni glavar Oton pl. Detela in dr. Janko Breje, kazenski zagovornik v Ljubljani. 4. Radovljica-Kranjskagora: Josip Pogačnik, državni poslanec v Podnartu. 5. Postojna-Logatec-Lož-Bistrica-Cirknica: Fran Drobnič, posestnik v Novivasi pri Blokah in dr. Janez Krek, profesor bogoslovja v Ljubljani. 6. Vipava-Idrija: Franc Habe, posestnik na Gočah. 7. Novomesto-Kostanjevica-Krško: Josip Dular, posestnik v Jurka vasi pri Novem mestu. 8. Trebnje-Višnja gora-Žužemberk-Mokronog-Litija-Radeče: Fran Košak, župan in posestnik na Grosupljem; dr. Viljem Schweitzer, odvetniški kandidat v Ljubljani in dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec v Ljubljani. 9. Kočevje-Ribnica-Velike Lašče: Franc Jaklič, učitelj v Dobropoljah in Primož Pakiž, posestnik v Sodražici. 10. Črnomelj-Metlika:

Viljem Pfeifer, državni poslanec in posestnik v Krškem.

Grof Franc Coronini. V Šentpetru pri Gorici je umrl dne 25. t. m. nekdanji predsednik poslanske zbornice ter bivši deželni glavar goriški grof Franc Coronini. Mož ni bil sicer Bogve kako naklonjen Slovincem, vendar jim je bil pravičnejši nego sedanji voditelj Lahov. Glasoval je tudi za slovenske gimnazijske razrede v Celju, a s tem je padel njegov ugled med Italijani.

Voditelji Čehov. Govori se, da bo namesto umrlega dr. Kaizla v državni zbor izvoljen zopet dr. Engel, in brezdvomno je, da se mu zopet izroči vodstvo mladočeskega kluba v državnem zboru.

Zagrebski nadškof dr. Juraj Posilovič je slavil v torek dne 27. avg. petindvajsetletnico svojega škofovanja. Najznamenitnejše delo, s katerim je nerazločljivo zvezano ime nadškofa Posiloviča, je prvi hrvaški katoliški shod.

Velikonemški cilji. Predsedništvo nemške evangelijske zveze je vnovič dovolilo 200.000 mark v podporo evangelijskemu gibanju v Avstriji. Takega otročjega človeka ga menda ni v celi Avstriji, ki bi ne bil na jasnem, da je to »evangelijsko gibanje« le nemško-narodno politično gibanje, služee velikonemskim ciljem, da se pruska moč razširi preko avstrijskih dežel proti Vztoku. Stvar se jasni, saj Velenemcem niti mari ni več, da bi jih skrivali. Človek bi menil torej, da bomo onim, katerim je naloga čuvati čast avstrijske države, začele vendar malo iti po glavi te nemške marke. No, potrpi malo še; tudi to pride, ko bo (po stari navadi) morda — prepozno.

Uboštvo v Galiciji. V celi Galiciji ima od sedem in pol milijona prebivalstva samo 65.000 ljudi več nego 1200 K dohodkov. Samo o 1405 osebah se lahko reče, da živijo v blagostanju. Galicija ima 178 takozvanih milijonarjev.

Nemški cesar v strahu. Poljski iznajdbenik Jan Ščepanik je poslal nemškemu cesarju na njegovo naročilo oklep, tkan iz svile, ki ščiti osebo, ki ga nosi, popolnoma varno pred vsakim udarcem in vsakim bodljajem. Poskusi s tem oklepom so uspeli najsičajnejše. Oklep je težak 2 kg.

Angleška kraljica in bojkot. Pri nas ne sme navaden človek razglašati bojkota, na Angleškem stori to kraljica sama. Angleška kraljica Aleksandra je svojim dvorskim gospicam dala nalog, da se smejo v bodoče oblačiti le v oblačila, narejena na Angleškem. Tudi za kronanje je naročeno,

da smejo biti navzoče gospe in gospice oblečene le v obleko, izgotovljeno na Angleškem. Angleška kraljica je dober izgled za Slovence.

Cesarica Evgenija hudo bolna. Listi poročajo, da je soproga pokojnega francoskega cesarja Napoleona III., cesarica Evgenija v gradu Samborough na Angleškem nevarno zbolela. Cesarica Evgenija ima sedaj 75 let.

Preobrazba japonske vojske. Japonska država jako napreduje. Sedaj namerava zopet preustrojiti in zboljšati svojo vojsko in mornarico. Vojni ministri bodo odsedaj lahko postali tudi osebe, ki niso vojaki. Načelnik vojnega in pomorskega urada bo popolnoma neodvisen in odgovoren samo cesarju.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Naše narodno življenje.) Zopet smo imeli priliko se sniti ter izvršno zabavati pri veselici, koje je priredilo dne 18. t. m. naše kmetijsko bralno društvo na vrtu g. Osojnika.

Zanimiv vspeled je povzročil, da smo ostali do drugega dne skupaj. Mnogobrojno občinstvo domačega in sosednih krajev vdeležilo se je sedaj te veselice. Pristrčno pozdravil je goste g. J. Čirič znani, podjetni vodja glasbe in tamburašev. Menjalo se je udarjanje tamburic z izvrstnim petjem mešanega in možkega zboru, katerima so se sosedni kapelski pevci pridružili. Izborna poje možki zbor Gornje Radgone in tudi domači kvintet tekmuje lahko s katerim bodi meščanskim zborom! Pesem: »Mlatiči« bila je poslušateljem sosebno prijetna.

Pri tej priliki se je tudi pela pesem: »Ob tamburici«, zložila gca. Ljudmila Poljanec, učiteljica pri Kapeli, katero je vglasbil g. Janko Čirič. Gospod Čirič je tudi tu pokazal svojo izvanredno nadarjenost in zmožnost za glasbo! — Sledil je šaljivi spev »Brivec«, v ta namen iz hrvaščine prestavljen. G. J. Čirič, ki je ravno glavno ulogo izborna igral, povzročil je glasno doneči smeh občinstva. Hvala mu za trud!

Gospod modroslovec Majžar je v izbornem govoru, katerega smo z velikim zanimanjem poslušali, navduševal k narodnosti in vzajemnosti in pojasnjeval pojem: nemčur, prav mično in zanimivo. Živel!

Zvečer vršila se je toliko priljubljena igra: »Lurška pastarica« v občno zadovoljstvo. Sledila je potem prav vesela prosta zabava.

»Tako!? Nič me ne briga? Radi moje časti naj me nič ne briga? O saj že vem, kedo vam je to proketo misel navdihnil.«

»Zakaj pa imate celo noč luč, in vendar vas ni skoraj pred jutrom nikdar doma?« vpraša Vrba.

»Kedo si upa kaj tacega trditi?« zagrmil Blaž. »To je res, da imam celo noč luč, ker sem že tako navajen, ko sem stanoval v mestu.«

»Ste vi rojen meščan?« vpraša orožnik.

»Da! že od rojstva živel sem s stariši v mestu, in ko so mi ti umrli, sem se naselil v ta kraj.«

Lahek nasmeh je igral krog orožnikovih ust, potem pa je rekel potihoma, da ni Vrba slišal: »Nočem vas dalje izpraševati, ker bi vas morebiti spravil v zadrego. Radi osebnih okolščin vas pustim pri miru, pa varujte se dneva, ko se bode razkrila vaša hudobija, ker nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.«

Naglih korakov zapustil je sobo, ker ni hotel pokazati solze, katere so igrale v njegovih očeh. Ko je bil že daleč proč in sam, se je še enkrat obrnil ter bridko vzdihnil: »O, ko bi ti vedel Tomaž, ali Blaž, kakor se sedaj kličeš, da je bil pri tebi bratranec, katerega si tako grdo nalagal. Akoravno si zamenjal svoje ime, spoznal sem te vendar takoj. Jaz vem, da si ti storil oba zločina,

pa nočem te izdati, akoravno je to zoper postavo«. Dolgo je še stal žandar na istem mestu in žalostne misli so mu rojile po glavi, potem pa se je počasnih korakov vrnil domov, odkoder je potem obiskal ženo Podlipnikovo.

Celo drugače je mislil Blaž. Svetilnica, katero je prižgal po odhodu, svetila je slabo po sobi. Svetloba, katera je padala na njegov obraz, delala ga je še bolj odurnega in grozovitega kakor je bil v resnici.

»Prokleti psi!« siknil je sedaj pa sedaj med zobe, ter delal maščevalne pesti. »Za to se mi bodele pokorili. Kožo vam hočem rezati raz hrbte, da se bodele spominjali, koga ste obdolžili — In ti vražji Vrba, tebi pa bom še posebej zaigral.«

Ha, ha, ti Ferdinand Podlipnik, ako bi mi pustil svojo nevesto bi še sedaj lahko živel. In ti ponosna Rezika, sedaj ga objemljaji, ako ga imaš; moje obljubljeno maščevanje je bilo za me sladko.« Potem se je zamislil ter hodil po sobi in se vmes divje smejal. »Da te nekoliko odškodujem za moža, ti hočem na dan, ko ti ga pokopljejo, prnesti njegovo glavo, da se ga še nekoliko nagledaš. To me najbolj veseli, da me ne poznate in ne veste, da sem jaz Tomaž Puška in ne Blaž; ha, ha, le kličite me za

Blaža, dokler vam tudi tega veselja ne odkupim — Kaj pa to, ali ni nekaj zaropotalo?« Skočil je k oknu in pazno poslušal; »ej kako sem boječ, saj ni nič bilo. Pa najboljšo bo, da se vležem in zaspim ter tako dolgo mirujem, da se ta dogodek nekoliko pozabi.«

Med tem časom, ko je Blaž tako sam pri sebi govoril in koval črne naklepe, govoril je tudi orožnik z Rezo, tako se je namreč klicala Podlipnikova žena, o vlovu v njeno hišo. Pritožila se mu je, da je menil njen mož že včeraj priti in da ga še do danes ni domov. Ker je bila še zelo slaba, ni hotel orožnik o mrliču ničesar omeniti, da je ne bi še bolj razburil. Vprašal jo je, ali ima morebiti koga na sumu. Ker je bila poštena žena, ni mogla nikogar sumiti; »samo jeden je« tako je rekla, »kateri mi je obljubil maščevanje, ker ga nisem hotela za moža; pa o njem ni duha in ne sluha več.«

»Kako pa mu je bilo ime?«

»To je že precej dolgo. Če se ne motim, klical se je Tomaž Puška.«

Žandar se zgane, pa vendar ostane miren.

»Poznate vse ljudi v tem kraju?«

»Mislim, da poznam.«

»Tudi Blaža?« vpraša s povdankom.

Tako se znamo tu Slovenci med seboj razvedriti! Kdor ne verjame, naj se o priliki naši veselici pridruži in gotovo je ne bo kar tako naglo mogel pozabiti. Komur naj se zahvalimo za uživanje takih uric? V prvi vrsti izvrstnemu odboru bralnega društva, gosp. slikarju Horvatu za neumorni trud, g. vodju glasbe in godbe J. Čiriču, ter vsem delujočim osebam, ki so tako vneti za domačo zabavo in glasbo: Gromoviti živijo navzočih njim!

Navzoč.

Iz Ptujca. Stari Slovani, tako se pripoveduje, so ljubili godbo, petje in nedolžne veselice. Mi, njih potomci, pa ne? Zakaj se ne goji bolje slovensko petje? Kdo je temu kriv? Gospodje, ki so nekedaj vodili petje, zdaj pa jim je to deveta briga? Ali je kriva nevhvaležnost strani poslušalcev ali nevedencev? Ni potrebnega drobiža? So-li se pa posušili znani viri? Premalo zanimanje od te in one strani!

Godba in petje bi zaspala, ako bi ne imeli bivšega nadučitelja iz Nove cerkve, gospoda Kopiča. Gospod Kopič je prevzel vodstvo ptujskih tamburašev in le njemu se imamo zahvaliti, da slišimo večkrat lepo slovensko godbo, in tamburašem-pevcem, takomenovanemu »ptujskemu kvartetu«, kateri nas razveseljuje še s svojim res krasnim petjem. Hvala vam za prijetne urice pri Sv. Andražu.

Bojimo se, da tudi gospod Kopič, ki tako redno zahaja k tamburaškim vajam — gotovo naporno delo — ne obupa. Le vstrajajte g. Kopič; tudi vaš kolega g. Zupančič se bode baje zopet lotil petja. Gospoda, priredita nam dosti veselih zimskih večerov! Petje in tamburanje, to bo veselje!

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Na še slavnosti.) Na predvečer rojstnega dne svetlega cesarja so šentiljski rodoljubi užgali pri g. Cimpercju kres. Nimamo sicer namena, vsega obešati na veliki zvon, a tokrat moramo naznaniti to čitateljem »Slov. Gospodarja«. Ko smo letos v god sv. bratov Cirila in Metoda zažgali na več krajih kresove, pisal je neki čifutsko-nemški časnik, da so Ciril-Metodovi kresovi znamenje (čujte!) — panslavizma. Pisal je, da naj vlada v prihodnje te kresove popolnoma prepove, ker se pri takih kresovih govori protivstrijski govori. Fej nesramni lažnjivci! Morda mislite, da smo Slovenci taki, kot ste vi? Zakaj niste prišli gledat na predvečer 18. avgusta, kako navdušenje je vladalo okoli kresa in kako so gromeli topiči, ter se zažigale rakete. Pač pa se pri vaših takozvanih »Sonnwendfeuer« govori, kar ni na čast Avstrije, ter se pre-

»Govorila nisem še z njim ničesar,« odgovori Reza, »tudi nikamor ne gre, temveč zmiraj doma tiči.«

Ubožica mu ni upala povedati, da se je je izogibal, kjer je le mogel, ako jo je pa kedaj srečal, obrnil je oči na stran. Pa kakor rečeno, bila je poštena žena ter ni hotela nobenemu sitnobe delati. Niti sanjalo se ji ni, da je on tisti, kateri ji je prisegel maščevanje, ter ga tudi že izvršil. Orožnik je še nekoliko posedel, potem pa se napotil domov. V njem je dozorel sklep stražiti njeno hišo, dokler se zločinec ne vjame. Od sedaj je prežal zmiraj skrivaje pri hiši — — — — —

Mrliča so pokopali, ne vedoč, kedo da je. Le uboga žena je slutila v njem svojega moža, pa za gotovo ni vedela. Mislila je, da je kje po opravkih zadržan in to ji je še bolj vzbujalo upanje, ker je že večkrat ostal čez določeni čas od doma.

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar.

Slovenski kmet sosedu: »A tako, ti imaš tudi »Štajerca«! — Sosed: »Ne zameri, dragi, otroci mi ga domov prinesejo, proč vreči ga nočem, tako pa zavijem kupcem vsaj sir vanj.«

pevajo navadno. »Die Wacht am Rhein«, »Das deutsche Lied« in več takih. Torej svetujem vam lažnjivi »tajnceljni« šentiljski in drugi, pometajte drugokrat pred svojim pragom. Mi Slovenci pa navdušeno kličemo: »Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!« — Vrlemu rodoljubu g. Cimpercju in vsem mladeničem, ki so se trudili pri napravi kresa, gre najtoplejša zahvala.

Iz Ormoža. (Ormoška nemška šola.) Neko bedasto dopisunče — Bog mu grehe odpusti — nagromadilo je v lažnjivem »Štajercu« pod naslovom: »Veselo žalosten dopis iz ormoškega okraja« toliko lažij, da se njih mora ormoška nemška stranka v dna svoje duše sramovati.

Ta dopis bil bi naj nekaka vada za slovenske stariše, da pošljejo svoje otroke v nemško ormoško šolo, na kateri se pričena šolsko leto s 1. septembrom.

Že to je sumljivo, da se v tem opisuje šolska slavnost, ki se je vršila že 11. julija t. l. Ako bi se takrat učenci nemške šole posebno izkazali, raztrobil bi to že davno »Štajerc«. — Iz lahko umljivega vzroka je vendar molčal, ter priklovrtil sedaj po šestih tednih s svojim — »lažnjivo žalostnim dopisom.«

Koliko staršev nam je že zatrjevalo, da se otroki ničesar ne naučijo v nemški šoli, da še pozabijo isto, kar so prej vedeli!

Temu niso krivi nemški učitelji, ampak samo — nemške šole za slovenske otroke.

»Štajerc« laže, da so slovenski otroki predstavljali nemško spevoigro, — ob istini so isto predavali nemški ormoški otroki.

Da se slovenski otrok lahko nauči kako nemško pesem, da, cele sestavke prednašati, mu ni potrebno obiskovati nemške šole, ker se to veliko lažje in boljše nauči na slovenski šoli, kjer se itak nemški jezik tako in v toliki meri podučuje, kakor prej na utrakvistični šoli.

Dopisnik trdi, da so šolarji tudi v poštemem in mirnem obnašanju napredovali.

Ne vem, če je kedaj opazoval, ko se je ta »nadobudna« mladež nemške šole v jatah podila po mestu, deloma kakor bi imeli privezane klobuke na glavi, deloma kričeč svoj »guten Tag«. Posebno mimo slovenske šole podila se je ta druhal s krikom in vikom, napadajoč učence te šole. Videli smo celo, da so nekateri korenjaki metali kamenje na slovenske učence in v slovensko šolsko poslopje.

Res, če bode ta mladež tako »napredovala« v poštemem in mirnem obnašanju, ne bode tako kmalu zmanjkalo izzivajoče faki-naže. —

Mi nikakor nočemo to zapisati na rovaš nemškemu učiteljstvu, katere tudi za njihov posel nikakor ne zavidamo. Ravno tako niso učitelji krivi, da slovenski otroki ne morejo na nemški šoli napredovati. Krivi so temu starši in pa taki lažnjivi svetovalci, kakor je dopisnik »Štajerca«, — kateri v svoji neumnosti trdi, da je ormoška nemška šola vzgled ljudskih šol ormoškega okraja.

Vprašali bi ga, kako darilo je dobil za to imenitno iznajdbo.

Najlepša pa je trditev dopisnika, da nemška šola noče germanizirati. Povemo mu prav tiho na uho, — če mu tega njegovih ormoški prijatelji niso razodeli, — da se je precej opeke nemške šole kupilo s pruskimi markami, — da je ormoško nemštvo te marke dobilo le s pogojem, da se poduk vedno in samo vrši v čisti nemščini (in rein deutscher Sprache). Prodali so se torej Prusakom z dušo in telesom.

Naivni naš dopisnik pa vendar trdi, da se na nemški šoli noče germanizirati. — Kdo se mu ne smeje?!

Debelo laž je zapisal poštenjakovič, ko trdi, da so milostljivi knezoškofo ob priliki letošnje birme posebno pohvalili učence nemške šole. Bili smo takrat pri izpraševanju navzoči ter moramo odkrito reči, da se nam je smilil gospod katehet. Koliko se je on s temi otroki nemške šole mučil. Do šeste, do

sedme ure po šoli pripravljali njih je za veronauk, — vendar njegov trud ni imel zaželjenega vspeha. Pri izpitu zamogel je vprašati le vsakega petega šolarja nemške šole in še ti so odgovarjali na način, da se njim je videlo, da ne razumejo, kar govorijo. Kako drugače odgovarjali so učenci slovenske ormoške šole in humski učenci! Sam milostljivi gospod knezoškofo stavlil je zelo težka vprašanja na učence, in pri tem ni nobenega izpustil. Vsi pa so odgovarjali odločno in točno, zbog česar jih je mil. knezoškofo kakor tudi gospoda kateheta izvenredno pohvalil. Glede nemške šole omenil pa je, da se je gospod katehet pač mučil in dosegel, kar je mogoče.

Toliko resnici na ljubo.

Slovenske stariše pa svarimo pravočasno, da ne sledijo ljudem, kateri hočejo z lažnjivimi obljubami spraviti njihove otroke v nemško šolo. Ni vse zlato, kar se sveti!

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. (Shod.)

Kakih 10 minut od župne cerkve Sv. Benedikta leži na prijaznem 292 m visokem griču jedna največjih, pa tudi jako starih (od leta 1556) cerkev Sv. Trije Kralji. Le nekaj stopinj pod njo je narodna gostilna vrlega kmeta Fr. Fekonja. Tu je bil preteklo nedeljo velikanski in velepomemben shod »Katoliškega političnega društva za okraj Sv. Lenart v Slov. gor.« Vreme najlepše, ljudstva od vseh strani nepregledna množica, navdušenje nepopisno. Potovalni učitelj Jelovšek ni prišel. Deželni poslanec naš, g. prof. Fr. Robič razgrnil nam je jasno sliko deželnega zbora, srčno in opravičeno zagovarjal izstop slovenskih deželnih poslancev iz deželnega zbora. Že mej govorom kazala se je tu pa tam velika nevolja med ljudstvom in ko pa je govornik končal, bruhnila je nevolja ljudstva z vsa silo na dan z ogorčenimi, gromovitimi klici: Proč od Gradca! Posebno radovedno pa je bilo ljudstvo, ko je nastopil dvorni svetovalec in naš državni poslanec dr. M. Ploj. Pazljivo smo poslušali jako poljudni, temeljiti govor. Glasno odobravanje je žel v zahvalo. Za tem so sledili naslednji sklepi ali resolucije:

Na javnem političnem shodu pri Sv. Treh Kraljih dne 25. avgusta 1901 I. zbrani zborovalci izrečejo svojemu državnemu poslancu dr. Ploju in dežel. poslancu profesorju Robiču svoje zaupanje ter še posebej odobravo izstop deželnih poslancev iz deželne zbornice in prosijo, da deželni poslanci uravnajo tudi svoje bodoče postopanje razmeram primerno.

II. Dalje protestirajo zoper tiste sklepe deželnega zbora, s katerimi se na deželne stroške pospešuje samo nemštvo in ponemčevanje Slovencev, protestirajo zoper prenaradbo volilnega reda za okrajne zastope na ta način, da se vsa moč izroči meščanom in tržanom.

III. Zbrani zborovalci zahtevajo ločitev slovenskega Štajerja v upravnih in šolskih zadevah ter želijo, da se jim ustanovi potrebno število meščanskih, kmetijskih in drugih strokovnih šol.

IV. Zahteva se od vlade, da vsaj ona podpira slovenske kmetovalce, njihove zadruge in osobito, da daje za Slovence posebno podporo za prenaradbo goric ter da skrbi, da se bode ustanovil za Spod. Štajer poseben oddelek kmetijske družbe: c. kr. kulturni svet.

V. Šestletna šola.

VI. Odprava porotniških klopj.

VII. Stroge postave proti javnemu pohujšanju.

VIII. Slovensko uradovanje vseh uradov s slovenskimi strankami.

IX. Pravično odmerjenje osebnega dohodninskega davka.

Shod se je vršil pod milim nebom ter izvršil sijajno in v vsestransko zadovoljnost. Zastopani so bili tu skoro vsi stanovi. Ne navadno veliko je bilo posvetne gospode, največ pa seveda naših vrlih kmetov od Sv. Antona, Andreja, Negove, Sv. Petra, Ane,